

**Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu**

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Lichovníka, soudců JUDr. Jaromíra Jirsy a JUDr. Vladimíra Sládečka (soudce zpravodaj) o ústavní stížnosti **Oldřicha Kaisera**, zastoupeného Mgr. Pavlem Bobkem, advokátem se sídlem Praha, Muchova 9/223, proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 7. 2. 2019 č. j. 30 C 208/2018-68, rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2019 č. j. 22 Co 107/2019-101 a rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2020 č. j. 25 Cdo 27/2020-166, za účasti Nejvyššího soudu, Městského soudu v Praze a Obvodního soudu pro Prahu 7 jako účastníků řízení a CZECH NEWS CENTER a.s. jako vedlejšího účastníka řízení, **takto:**

I. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 7. 2. 2019 č. j. 30 C 208/2018-68, rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2019 č. j. 22 Co 107/2019-101 a rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2020 č. j. 25 Cdo 27/2020 bylo porušeno právo stěžovatele na ochranu lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a jména, právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života a právo na spravedlivý (řádný) proces podle čl. 10 odst. 1 a 2 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

II. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 7. 2. 2019 č. j. 30 C 208/2018-68, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2019 č. j. 22 Co 107/2019-101 a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2020 č. j. 25 Cdo 27/2020 se zrušuje.

O d ů v o d n ě n í

I. Skutkové okolnosti případu a obsah napadených rozhodnutí

1. Ústavní stížností doručenou Ústavnímu soudu dne 12. 3. 2021 stěžovatel navrhl zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí, neboť tvrdí, že jimi byla porušena jeho práva ve smyslu čl. 1 věty první, čl. 10 odst. 1 a 2 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), čl. 4 Ústavy a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

2. Z obsahu ústavní stížnosti a vyžádaného spisu Ústavní soud zjistil, že stěžovatel se žalobou podanou 27. 4. 2018 u Obvodního soudu pro Prahu 7 domáhal ochrany osobnosti a náhrady nemajetkové újmy za neoprávněný zásah do jeho osobnostních práv způsobený nepravdivými tvrzeními o jeho příbuzenském vztahu k bývalému prezidentu Antonínu Zápotockému. Svou žalobu odůvodnil tím, že žalovaná společnost CZECH NEWS CENTER a. s. (dále jen „žalovaná“), neoprávněně zasáhla do jeho osobnostních práv obsahem pořadu, resp. videa ze série „Potomci slavných“, které dne 8. 5. 2017

zveřejnila na webové stránce www.blesk.cz. Video obsahuje záznam rozhovoru moderátorky Zuzany Bubílkové s Vladimírem Zápotockým (údajným synovcem prezidenta Antonína Zápotockého), který v něm uvedl, že jeho sestřenice je maminkou stěžovatele a otec stěžovatele byl architektem, který dostával „stranické“ zakázky a upil se k smrti. Všechna tato tvrzení týkající se stěžovatele a jeho rodičů se prokázala jako nepravdivá.

3. Žalovaná dále zveřejnila článek s názvem „*Synovec dělnického prezidenta Zápotockého (...) V rodině máme Kaisera i alkohol*“, který z videa vycházel, a ve kterém citovala výroky V. Zápotockého včetně těch, které napadl stěžovatel: „*Moje sestřenice Mařenka je maminkou Oldy Kaisera. Takže má mateřskou větev ze Zápotockých. Oldy táta byl skvělý architekt, dostával velké stranické úkoly, což vedlo ke špatné životosprávě a pádu. Mám z druhé ruky, že se upil.*“ Tyto informace byly převzaty řadou dalších médií. Webová stránka www.vipstory.cz s odkazem na informace a webová stránka žalované zveřejnily článek, v němž se uvádí, že stěžovatel je znám jako kritik komunistického režimu, a o to je větším skandálem, že se ukazuje, že sám měl v rodině vysoce postaveného komunistického pohlavára. Informaci pak převzala i webová stránka www.ahaonline.cz v článku „*Herec Kaiser příbuzným komunistického bosse!*“. Stěžovatel a jeho sestra se proti nepravdivým informacím ve videu ohradili, o čemž žalovaná informovala v článku s titulkem: „*Oldřich Kaiser a jeho sestra Eva: Válka o rodokmen*“ uveřejněném 17. 5. 2017 v deníku Blesk a na webové stránce www.blesk.cz, v němž uvedla, že stěžovatel a jeho sestra se ohrazují proti nařčení, že měli v rodině komunistického prezidenta Antonína Zápotockého. Původní informace však dále zpřístupňovala. Teprve po podání žaloby video i článek z webové stránky stáhla a v průběhu řízení (dne 18. 10. 2018) uveřejnila na webové stránce www.blesk.cz omluvu stěžovateli. V důsledku jednání žalované vzal stěžovatel žalobu zpět v rozsahu odstraňovací povinnosti, a na základě připuštěné změny žaloby žádal o změněný text omluvy v níže uvedeném znění.

4. Napadeným rozsudkem Obvodní soud pro Prahu 7 (dále jen „obvodní soud“) zamítl žalobu, v níž se stěžovatel domáhal, aby žalované byla uložena povinnost zdržet se tvrzení, že stěžovatel a jeho rodina jsou v příbuzenském vztahu k bývalému československému prezidentovi Antonínu Zápotockému (výrok I.), aby žalované byla uložena povinnost do 3 dnů od právní moci rozsudku obeslat provozovatele webových stránek www.ahaonline.cz a www.vipstory.cz s informací o znění rozsudku a se žádostí o odstranění článků týkajících se stěžovatele a jeho rodiny ve vztahu k Antonínu Zápotockému (výrok II); a aby žalované bylo uloženo do 3 dnů od právní moci rozsudku zajistit na vlastní náklady na webových stránkách YX/www.blesk.cz uveřejnění omluvy v tomto znění: „*Společnost CZECH NEWS CENTER a. s., vlastník a provozovatel webových stránek www.blesk.cz, se opětovně omlouvá panu Oldřichu Kaiserovi, českému herci, za to, že o něm v pořadu Potomci slavných nepravdivě uvedla, že on a jeho rodiče jsou v příbuzenském vztahu s komunistickým československým prezidentem Antonínem Zápotockým. Rovněž se omlouvá, že inkriminované video, kde se nepravdivé tvrzení nacházelo, bylo na jí provozovaných internetových stránkách přístupné i v den prvního projednávání věci před soudem, a to i přes tvrzení žalované podané panu Oldřichu Kaiserovi, že veškeré stránky s tímto obsahem byly odstraněny.*“ (výrok III). Soud prvního stupně dále zamítl žalobu o zaplacení náhrady nemajetkové újmy 5 000 000 Kč a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výroky IV. a V.).

5. Obvodní soud věc posoudil podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 a § 2956 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, (dále jen „o. z.“) a žalobu zamítl v celém rozsahu na základě závěru o nedostatku pasivní věcné legitimace na straně žalovaného. Dospěl k závěru, že původcem zásahu do osobnostních práv stěžovatele je V. Zápotocký, nikoliv žalovaná.

6. K odvolání stěžovatele Městský soud v Praze (dále též „odvolací soud“) potvrdil zamítavý rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích I, II a III, a změnil jej v části výroku IV tak, že žalované uložil zaplatit stěžovateli 100 000 Kč a rozhodl, že stěžovatel je povinen zaplatit žalované za řízení před soudem prvního i druhého stupně částku 14 459,50 Kč.

7. Odvolací soud se ztotožnil se skutkovým závěrem soudu prvního stupně, že informace o příbuzenském vztahu stěžovatele a prezidenta A. Zápotockého a informace s tím spojené jsou nepravdivé. Na rozdíl od soudu prvního stupně však dospěl k závěru, že žalovaná odpovídá za uveřejnění nepravdivých informací a je ve sporu pasivně věcně legitimována.

8. Odvolací soud shledal, že předmětné informace představují neoprávněný zásah do osobnostních práv stěžovatele. Ve vztahu k nárokům uplatněným stěžovatelem odvolací soud považoval za podstatné především skutečnosti, že žalovaná nedůvodně spoléhala na pravdivost předmětných informací, které si nijak neověřila, rozšířila je masově na nejnavštěvovanějších bulvárních webových stránkách, dále je rozšířila v nejčtenějším deníku Blesk, a v souvislosti se svou komerční činností na ně upoutala zájem veřejnosti, když příjmení stěžovatele vložila do názvu článku i do internetového odkazu. Za podstatnou považoval dále skutečnost, že i poté, co stěžovatel žalovanou upozornil na nepravdivost informací, žalovaná sice jeho stanovisko v řádu dnů zveřejnila, avšak nepravdivé informace nadále zpřístupňovala. Článek s doplňujícími informacemi označila zavádějícím titulkem „*Oldřich Kaiser a jeho sestra Eva: Válka o rodokmen*“, který vyvolával zavádějící dojem, že jde o spor o rodokmen mezi sourozenci. Odvolací soud také poukázal na to, že přestože žalovaná napadené informace z webových stránek stáhla, jsou stále v internetovém prostoru dostupné, jakož i negativní reakce, jimiž stěžovatel v důsledku nepravdivých informací čelil.

9. Tyto skutečnosti odvolací soud posoudil podle § 81, § 82, § 86, § 2951 odst. 2, § 2956 a § 2957 o. z. a dospěl k závěru, že zdržovací nárok, nárok na obeslání provozovatelů specifikovaných webových stránek a na opakovanou omluvu ze strany žalované nejsou důvodné.

10. Pokud jde o zadostiučinění v penězích za nemajetkovou újmu na osobnostních právech stěžovatele, odvolací soud dospěl k závěru, že žalobkyně jakožto profesionálka na bulvárním mediálním trhu „*byla při zveřejňování napadených informací nedbalá a při zjednávání nápravy liknavá*“ a je na místě, aby stěžovateli poskytla vedle omluvy i zadostiučinění v penězích, a to částkou ve výši 100 000 Kč. Podle odvolacího soudu není vyšší částka zadostiučinění důvodná, neboť „*žalovaná sice byla liknavá, ale jistou sebereflexí projevila*“. Postoj stěžovatele zveřejnila po devíti dnech od zveřejnění napadených informací, postupně napadené informace odstranila a stěžovateli se omluvila, současně se stěžovateli dostalo omluvy ze strany Z. Bubílkové a bylo objektivně namístě pochybovat o věrohodnosti napadených informací. Okolnost, že k uveřejnění předmětné nepravdivé informace došlo při vysoce výdělečné podnikatelské činnosti žalované, není

podle odvolacího soudu důvodem pro stanovení významně vyšší částky finančního zadostiučinění, a byla zohledněna již v závěru, že pouhá omluva nepostačuje.

11. Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení odůvodnil odvolací soud tím, že stěžovatel uspěl v rozsahu jedné omluvy a v rozsahu odstraňovacího nároku, a vzhledem k tomu, že ohledně zadostiučinění v penězích byl jeho úspěch v poměrně nepatrné části (2 %), jde o extrémní případ, kdy se ustanovení § 142 o. s. ř. neuplatní ve prospěch stěžovatele, ale ve prospěch žalované.

12. Proti rozsudku odvolacího soudu podal stěžovatel dovolání, které Nejvyšší soud odmítl v části týkající se výroku odvolacího soudu o nákladech řízení; jinak jej zamítl jako nedůvodné a rozhodl, že stěžovatel je povinen zaplatit žalované náhradu nákladů dovolacího řízení ve výši 4 114 Kč.

13. Ve vztahu k výši náhrady nemajetkové újmy za zásah do osobnostních práv stěžovatele dovolací soud své rozhodnutí odůvodnil především důrazem na její primární kompenzační, případně satisfakční funkci. Preventivně-sankční funkci peněžitě náhrady škody nelze podle dovolacího soudu zásadně vylučovat, uplatní se však pouze v rámci kompenzačně-satisfakční funkce. Nelze jí bez dalšího odůvodnit stanovení podstatně vyšší náhrady v případech zásahů do osobnostních práv ze strany informačních médií než v případech zmírnění jiných zásahů do osobnostních práv (způsobených například úmrtím či těžkým zdravotním poškozením blízké osoby) jen proto, aby byla se zřetelem k majetkovým poměrům původce zásahu způsobila jej exemplárně potrestat a odradit ho od opakování obdobného zásahu. Tento postup by podle dovolacího soudu vedl k nepřijatelným disproportionům ve výši finančního zadostiučinění při srovnatelném zásahu, avšak různě situovaných a motivovaných původcích.

14. Dovolací soud dále upozornil, že soudní praxe se při stanovení peněžitého zadostiučinění v případech zmírnění jiných zásahů do osobnostních práv (v případě úmrtí či zdravotního poškození) již ustálila na určité úrovni náhrad, s nimiž by milionové částky za zveřejnění dehonestující, nepravdivé nebo indiskrétní informace byly v křiklavém rozporu.

15. Ani okolnost, že dehonestující a nepravdivá informace byla uveřejněna na hojně navštěvovaných internetových stránkách a její úplné odstranění je problematické, resp. nemožné, či skutečnost, že původcem neoprávněného zásahu je mediální společnost, která svou podnikatelskou činnost založila na vyhledávání a zveřejňování skandálních nebo intimních informací o známých osobnostech, nejsou podle dovolacího soudu důvodem ke stanovení peněžitě náhrady v násobcích jinak obvyklých náhrad za neoprávněný zásah do osobnostních práv.

II. Argumentace stěžovatele

16. Podstatu ústavní stížnosti představuje nesouhlas stěžovatele se způsobem, jakým obecné soudy v dané věci posoudily přiměřenost výše náhrady nemajetkové újmy v penězích. Namítá, že soudy chybně vyhodnotily dopady zásahu do jeho základních práv na respekt k lidské důstojnosti a soukromému životu, svými rozhodnutí jej bagatelizují a dávají tak možnost bulvárním médiím parazitovat na (nejen) známých osobnostech.

17. Podle stěžovatele není možné, aby soudy zcela opomíjely preventivní funkci peněžitého zadostiučinění za lživý a pomlouvačný článek, který byl publikován pouze v úmyslu přilákat čtenáře za účelem zisku z prodeje reklam a současně poškodit důstojnost stěžovatele. Předmětný článek spojuje rodinu a osobu stěžovatele s komunistickým prezidentem Antonínem Zápotockým, který se značně podílel na zvlášti komunistického režimu a politických procesech 50. let. Stěžovatel současně zdůrazňuje, že napadená rozhodnutí jsou v rozporu s nálezem sp. zn. I. ÚS 1589/09, který zdůrazňuje preventivně-sankční funkci zadostiučinění v obdobných případech. K rozsudku odvolacího soudu stěžovatel uvádí, že jeho odůvodnění si ve vztahu k nízké částce náhrady nemajetkové újmy přiznané stěžovateli vnitřně odporuje, neboť zejména nebylo přihlédnuto k postavení žalované. Nesouhlasí s tím, že článek „*Oldřich Kaiser a jeho sestra Eva: Válka o rodokmen*“, publikovaný žalovanou jako reakci na jeho ohrazení se proti nepravdivým informacím, je možné považovat za omluvu. Zdůrazňuje, že tento článek zavádějícím způsobem naznačuje, že v dané věci šlo o spor mezi jím a jeho sestrou a zásah do jeho osobnostních práv se tak ještě více utvrdil, když na základě původně vadné zprávy žalovaná vystavila stěžovatele dalšímu mediálnímu zájmu za účelem zvýšení jejího zisku.

18. Stěžovatel dále upozorňuje na skutečnost, že i ke dni sepsání ústavní stížnosti zůstává předmětná nepravdivá informace stále na internetu, a zjevně tomu tak bude i do budoucna. Pokud by přistoupil na premisu obecných soudů, že nadále nehrozí další aktivní šíření předmětné informace ze strany žalované, měla by však výše přiměřeného zadostiučinění reflektovat také dlouhou dobu, kdy byla žalovaná pasivní a věc řešila až po podané žalobě.

19. Pokud jde částku požadovaného zadostiučinění ve výši 5 000 000 Kč, stěžovatel uvádí, že jde o subjektivně vyčíslenou částku, přičemž nikde nejsou veřejně dostupné tabulky, které by újmy „objektivně“ vyčíslovaly. Každá osoba je jinak citlivá na míru zásahu do svého soukromí, a to jak z hlediska intenzity, tak obsahu zásahu. Stěžovatel uvádí, že požadovanou výši finančního zadostiučinění dal soudům dostatečný „manévrovací prostor“ pro diskreci ve stanovení konečné výše a zároveň tím proklamoval, že osobnostní práva jsou hodna významné ochrany. Na tuto skutečnost poukazuje také srovnáním s obratem žalované a částkami, které si účtuje za inzerci. V tomto srovnání je soudy přiznané zadostiučinění ve výši 100 000 Kč bezvýznamnou částkou a ve vztahu ke stěžovateli nemůže plnit ani funkci satisfakční, když stejnou částku uhradil pouze na soudních poplatcích. Stěžovatel dále uvádí, že v případě žalované by nesdílel ani případné obavy soudů z tzv. chilling efektu. Stanovení finančního zadostiučinění ve vyšším řádu, než ukládá aktuální judikatura, by pro žalovanou nebylo likvidační a zároveň by nedošlo ani k narušení jiných společenských hodnot a zájmů a současně by přineslo poškozeným skutečnou satisfakci. Stěžovatel nesdílí ani dovolacím soudem naznačené obavy o nepřípadnosti exemplárního postihu a naopak je přesvědčen, že právě v situacích jako je nyní posuzovaná věc, je tento postih na místě. Za situace, kdy žalovaná předmětné informace nijak neověřovala a pouze si z nich učinila „byznys“, by výše zadostiučinění měla skutečně odradit jak žalovanou, tak podobné vydavatele v opomíjení elementárních zásad slušnosti.

20. Závěrem ústavní stížnosti stěžovatel poukazuje také na rozhodnutí o nákladech řízení. Namítá, že soudy sice shledaly, že žalovaná odpovídá za zveřejnění nepravdivé zprávy, avšak věc posoudily optikou subjektivní úvahy stěžovatele skrze žalovanou částku. O odkazem na nález sp. zn. I. ÚS 1586/09 stěžovatel uvádí, že soudy měly

zohlednit skutečnost, že výši přiměřeného zadostiučinění nelze nikdy přesně předem stanovit. Za těchto okolností nemá být brána jako přitěžující okolnost, že stěžovatel ohodnotil újmu částkou 5 000 000 Kč, a touto optikou neměl být hodnocen jeho neúspěch, neboť stěžovatel byl v samé podstatě sporu úspěšný.

III. Vyjádření účastníků

21. Obvodní soud ve svém vyjádření pouze zcela odkázal na odůvodnění rozhodnutí vydaných v posuzované věci.

22. Městský soud v Praze ve vyjádření k ústavní stížnosti odkázal na závěry svého rozsudku. Doplnil, že pokud stěžovatel v ústavní stížnosti zmiňuje jako argument ve vztahu k nepřiměřeně nízké výši zadostiučinění, jehož výše sotva pokryla soudní poplatky, pak přehlíží, že vysoký soudní poplatek je odvozen od skutečnosti, že vědomě a záměrně žádal extrémně vysokou částku zadostiučinění a se svým požadavkem uspěl jen co do nepatrné částky. To se týká i § 142 odst. 3 o. s. ř. a jeho aplikace ve prospěch žalované.

23. Nejvyšší soud odkázal na stěžejní závěry odůvodnění napadeného rozsudku, a navrhl, aby ústavní stížnost byla odmítnuta či zamítnuta.

24. Vedlejší účastník ve vyjádření uvedl, že přiznanou výši finančního zadostiučinění považuje v daném případě za adekvátní ve vztahu k jím učiněnému postupu při ověřování napadené informace a poskytnutí omluvy. Napadenými rozhodnutími soudů tak nemohlo dojít k zásahu do základních práv a svobod stěžovatele.

25. Ústavní soud nepovažoval za nutné zasílat obdržená vyjádření stěžovateli k replice, neboť neobsahovala žádné nové závažné skutečnosti, jež by nebyly patrné ze soudního spisu, nebo argumentaci, která by měla vliv na posouzení věci. Nadto z materiálního hlediska nelze přehlížet skutečnost, že Ústavní soud ústavní stížnosti vyhověl.

IV. Ústní jednání

26. Ústavní soud v souladu s ustanovením § 44 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“) uvážil, že ve věci není třeba konat ústní jednání, neboť by nijak nepřispělo k dalšímu, resp. hlubšímu objasnění věci, než jak se s ní seznámil z vyžádaného spisu a z písemných úkonů stěžovatele a účastníků řízení. Nenařízení ústního jednání odůvodňuje i skutečnost, že Ústavní soud nepovažoval ani za potřebné provádět dokazování.

V. Posouzení ústavní stížnosti

a) Obecná východiska

27. Poté, co Ústavní soud konstatoval, že ústavní stížnost je přípustná, je podána včas a splňuje ostatní náležitosti vyžadované zákonem (§ 30 odst. 1, § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu), seznámil se s obsahem připojeného spisu a přezkoumal, že tvrzení obsažená v ústavní stížnosti mají oporu v listinných podkladech, dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

28. Stěžovatel především nesouhlasí s posouzením přiměřenosti přiznané výše nemajetkové újmy v penězích za zásah do jeho práv na čest, důstojnost, soukromí

a rodinný život. Ve vztahu k této otázce považuje Ústavní soud za důležité shrnout své dříve vyslovené judikatorní závěry.

29. Předně je třeba uvést, že Ústavní soud již konstantně ve své judikatuře zdůrazňuje, že vybočí-li publikované informace z mezí v demokratické společnosti obecně uznávaných pravidel slušnosti, ztrácí charakter korektního úsudku (zprávy, komentáře) a jako takový se zpravidla ocitá již mimo meze ústavní ochrany svobody projevu. Tuto ochranu tak nelze poskytnout informaci, pokud byla buď dominantně motivována touhou poškodit difamovanou osobu či pokud šířitel sám informaci nevěřil anebo pokud ji poskytl bezohledně, aniž by se řádně staral o to, zda je či není pravdivá. Na nutnosti dbát těchto zásad nic nemění skutečnost, že jistá část tisku má sklon před fakty dávat přednost až „bombastické“ síle výrazů, jimiž „své názory“ tlumočí a prezentuje. Zasáhne-li do ústavně garantovaných práv jednotlivců nebo jiných Ústavou či zákonem chráněných hodnot a zájmů, musí být připravena nést za takové jednání důsledky, byť má na nich založenou svou marketingovou strategii a dokonce i samotný účel své existence. Ústavní soud tak považuje za nepřípustné, pokud se tyto subjekty při takovém způsobu jednání, téměř permanentně zasahujícím do osobnostních práv jednotlivců, dovolávají ochrany svobody projevu (svobody tisku), neboť zlému úmyslu nelze v žádném případě takovou ochranu poskytnout (nález sp. zn. I. ÚS 1586/09, bod 31).

30. Ústavní soud dále vyjádřil požadavek, aby obecné soudy ve své judikatuře respektovaly určitá společná obecná kritéria a braly je v úvahu při určení konkrétního způsobu či stanovení výše přiměřeného zadostiučinění. Za základní a určující je přitom považováno hledisko závažnosti a intenzity zásahu do práv náležejících do tzv. intimní sféry soukromého života jednotlivce, dotýkajícího se samé podstaty lidství a lidské důstojnosti. Takový zásah je nezbytné vnímat jako nejcitlivější a nejzávažnější, bez ohledu na skutečnost, zda jde o jednotlivce veřejně činného, známého či nikoliv. Jakýkoliv zásah či snížení lidské důstojnosti je proto nezbytné vnímat jako zásah velmi závažný, a tedy i stěžejně reparaovatelný, neboť lidská důstojnost je hodnotou horizontálně neporovnatelnou s ostatními ústavními hodnotami či společenskými normami, je zcela nenahraditelná jiným statkem, tím méně je pak hodnotou kvantifikovatelnou či vyčíslitelnou v penězích (srov. nález sp. zn. I. ÚS 1589/09, bod 33 a nález sp. zn. II. ÚS 833/19, bod 20).

31. Dalším kritériem, k němuž je třeba přihlídnout při úvaze o přiměřenosti výše náhrady nemajetkové újmy v penězích, je samotný účel a funkce tohoto institutu. Ve vztahu k této otázce Ústavní soud také poukázal na skutečnost, že při stanovení výše této náhrady za zásah do osobnostních práv v právní teorii ani v judikatuře nepanuje shoda na přítomnosti a významu preventivně-sankční funkce (k tomu srov. nález sp. zn. I. ÚS 1586/09, body 34-35). Problematice se věnuje i odborná literatura (srov. např. K. Eliáš a kol. *Občanský zákoník: velký akademický komentář, úplný text zákona s komentářem, judikaturou a literaturou podle stavu k 1. 4. 2008*. Praha, Linde 2008, str. 157, M. Ryška. *Výše a účel náhrady nemajetkové újmy v penězích při ochraně osobnosti*, *Právní rozhledy* 2009, č. 9 či Tégl, P., Melzer, F. *K rozhodnutí NS ohledně funkce náhrady nemajetkové újmy při zásahu do osobnosti člověka ze strany informačních médií*, *Bulletin advokacie* 2021, č. 6). Ústavní soud v tomto ohledu současně připomněl, že odpovědnost za zásah do osobnostních práv je odpovědností objektivního charakteru, kdy občanskoprávní sankce vzniká na objektivním základě a její nastoupení nevyžaduje zavinění. Subjektivní prvek zavinění má význam právě u určování výše náhrady nemajetkové újmy podle § 13 odst. 3 obč. zák. při zohlednění okolností, za

nichž k porušení došlo (srov. usnesení sp. zn. IV. ÚS 315/01). V tomto pojetí, které zohledňuje význam intenzity a míry zavinění při stanovení výše relutární náhrady, je zásah do práva na ochranu osobnosti civilním deliktem a přiměřené zadostiučinění jednou z civilněprávních sankcí, která má odrazovat rušitele chráněných osobnostních statků a jeho možné následovníky od protiprávního jednání (nález sp. zn. I. ÚS 1586/09, bod 36).

32. Ve vztahu k účelu a funkcím institutu náhrady nemajetkové újmy v penězích při ochraně osobnosti Ústavní soud ve své judikatuře již dlouhodobě zdůrazňuje, že peněžité zadostiučinění jako prostředek k náhradě nemajetkové újmy nemá plnit pouze funkci satisfakční (kompenzační či reparační) směřující k vyvážení a zmírnění nepříznivého následku neoprávněného zásahu, ale rovněž funkci sankční, působící k odrazení rušitele chráněných osobnostních statků a jeho možných následovníků od protiprávního jednání. Relutární náhrada se tak stává rovněž nástrojem speciální a generální prevence (srov. nález sp. zn. I. ÚS 1586/09, body 35-37, nález sp. zn. II. ÚS 833/19, bod 17 či nález sp. zn. I. ÚS 2844/14, body 46-51).

33. Z judikatury Ústavního soudu vyplývá, že za další klíčové hledisko při stanovení výše relutární náhrady je třeba považovat míru zavinění původce zásahu. Ústavní soud k tomu uvedl, že tento přístup odpovídá i základnímu smyslu relutární náhrady, tj. smyslu satisfakčnímu, kdy potřeba finanční satisfakce narůstá v přímé úměře s mírou zavinění původce zásahu, neboť vyšší mírou zavinění je vždy neoprávněnost zásahu do osobnostních práv zesílena. V případě zlého úmyslu (záměru) na straně původce neoprávněného zásahu, či pokud by původce neoprávněného zásahu do osobnostních práv právě daným zásahem sledoval pouze záměr zvýšit svůj majetkový prospěch či tak činil ve snaze zviditelnit se, a získat tak potřebnou publicitu pro své konání (např. zvýšený odběr a prodej tisku, reklama aj.) „by měl soud svůj odsudek nad tímto společensky i právně zvlášť odsouzeníhodným chováním vyjádřit právě citelným určením výše peněžitého zadostiučinění.“ (nález sp. zn. I. ÚS 1586/09, bod 37).

34. Ústavní soud taktéž dovodil, že v případě sporů na ochranu osobnosti, jež mají svůj původ ve světě bulvárních médií, lze při stanovení výše relutární náhrady připustit výjimky ze zásady tzv. odrazujícího účinku (*chilling effect*), podle které by výše přiznaného peněžitého zadostiučinění neměla být pro původce neoprávněného zásahu likvidační. Ústavní soud dovodil, že v celé úplnosti se proto aplikace této zásady nemůže např. dovolávat osoba, jejíž podnikání je postaveno, resp. často doprovázeno zcela prokazatelnými, úmyslnými a závažnými zásahy do základních práv jednotlivců, ba vede dokonce ke snížení jejich lidské důstojnosti. Míra jejich ochrany (spočívající ve fazetě svobody projevu a svobodného podnikání) musí být nezbytně oslabována či dokonce úplně vyloučena u subjektů, jež účel své existence, činnost a marketingovou strategii zakládají převážně na publikaci difamačních („bombastických“, „šokujících“ či „pikantních“), na cti utrhačných a lidskou důstojnost snižujících „informacích“ o osobách veřejně činných, osobách známých či společensky významných („celebritách“), kdy účelem takového chování osoby je toliko sledování jejího majetkového prospěchu a zvýšení publicity použitého média (srov. nález sp. zn. II. ÚS 833/19, bod 18 a nález sp. zn. I. ÚS 1586/09, bod 44). Ústavní soud v této souvislosti poukázal také na to, že existenci pouhé hrozby či přímo uložení značné a citelné sankce lze v uvedených případech do jisté míry vnímat prizmatem preventivně-sankční funkce takových nástrojů jako žádoucí. Žalobci tím totiž dávají zřetelně najevo, že komerční úspěch, podložený stále narůstajícím tiskovým nákladem a vznikem nových,

na obdobném jednání založených subjektů, není tou etickou normou, kterou společnost chce akceptovat. (srov. nález sp. zn. I. ÚS 1586/09, bod 45).

35. Ústavní soud dále konstatoval, že z jeho judikatury i z judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že pokud obecné soudy zjistí, že zde jsou předpoklady pro přisouzení náhrady nemajetkové újmy v penězích, zbývá zodpovědět otázku její výše v konkrétním případě, přičemž určení výše takového nároku je značně obtížné, a vesměs se proto uplatní postup podle ustanovení § 136 o. s. ř. Jakkoli se však stanovení výše tohoto zadostiučinění stává předmětem volného uvážení soudu, i to podléhá hodnocení a soud musí v každém jednotlivém případě vycházet z úplného skutkového stavu a v tomto rámci se opírat o zcela konkrétní a přezkoumatelná hlediska. Jen tak lze vytvořit záruky, že určením výše přiznaného peněžitého zadostiučinění dojde k zákonem požadovanému přiměřenému zmírnění nastalé závažné nemajetkové újmy (srov. nález sp. zn. I. ÚS 833/19, bod 19).

36. Ústavní soud se ve své judikatuře vyjádřil také k otázce proporčnosti náhrady. V této souvislosti dovedl, že „*při určování výše náhrady nemajetkové újmy v penězích je důležitým aspektem to, aby její výše odrážela obecně sdílené představy o spravedlnosti. Ústavní soud konstatuje, že při stanovení výše částky relativní náhrady je nutno použít princip proporcionality též tím způsobem, že obecné soudy porovnají částky této náhrady přisouzené v jiných případech, a to nejen v obdobných, ale i v dalších, v nichž se jednalo o zásah do jiných osobnostních práv, a to zejména do práva na lidskou důstojnost. Jinými slovy, způsobem, jak lze dosáhnout relativně spravedlivého vyčíslení výše relativní náhrady, je zohlednění částek přiznaných v jiných srovnatelných řízeních.*“ (nález sp. zn. I. ÚS 2844/14, bod 56). Současně Ústavní soud zdůraznil, že porovnávat například případy zásahů v podobě nepravdivých článků v bulvárním tisku, které jsou svým dosahem s to citelně zasáhnout lidskou důstojnost poškozených, s případy úmrtí blízké osoby, se jeví obtížným. Roli hraje mj. také skutečnost, že zatímco v případech článků může dojít k částečné nápravě nemajetkové újmy již např. zveřejněnou omluvou či poskytnutím prostoru na reakci na nepravdivé údaje, tyto způsoby většinou při náhradě nemajetkové újmy, jež byla způsobena smrtí blízkého, nepřicházejí v úvahu, a jedinou možností tak bývá satisfakce v penězích (nález sp. zn. I. ÚS 2844/14, bod 56).

37. Vedle výše uvedených kritérií, tj. míry závažnosti a intenzity neoprávněného zásahu do osobnostních práv jednotlivce a míry zavinění původce zásahu Ústavní soud upozornil, že při posuzování formy zadostiučinění a výše peněžité satisfakce je nezbytné brát zřetel na všechny okolnosti případu, ať již právní nebo skutkové, jakož i na okolnosti polehčující či přitěžující. Zohledněny musí být přitom okolnosti na všech stranách, tzn. nejen na straně původce zásahu, ale i na straně postiženého a výše uvedená kritéria je třeba aplikovat nejen při posouzení povahy a motivu informace difamačního charakteru z hlediska její ústavní aprobovatelnosti a legitimacy, ale také i následně při úvaze o formě a přiměřenosti zadostiučinění za újmu na osobnostních právech fyzické osoby vzniklou právě v souvislosti se zveřejněním a šířením takové informace difamačního charakteru, která nepožívá ústavní ochrany svobody projevu (nález sp. zn. I. ÚS 1586/09, bod 40 a nález sp. zn. I. ÚS 833/19, bod 21).

b) Aplikace na posuzovaný případ

38. V nyní projednávané věci dospěly obecné soudy k závěru, že předmětné informace o příbuzenském vztahu stěžovatele a prezidenta A. Zápotockého včetně

navazujících informací jsou nepravdivé a jejich šířením bylo zasaženo do osobnostních práv stěžovatele. Odvolací a dovolací soud se pak shodly na tom, že za toto jednání odpovídá žalovaná a její jednání představuje neoprávněný zásah do cti, soukromí a rodinného života stěžovatele, za což by mu mělo být přiznáno také (vedle omluvy) přiměřené peněžité zadostiučinění. Při rozhodování o výši peněžitého zadostiučinění obecné soudy však nerespektovaly výše předestřená kritéria, která Ústavní soud vymezil pro postup při určování přiměřené náhrady nemajetkové újmy v penězích a neposkytly tak ochranu základním právům stěžovatele. Navíc soudy svůj postup řádně neodůvodnily a při svém rozhodování postupovaly mechanicky a formalisticky bez zvážení konkrétních okolností daného případu a tedy nedostály požadavkům na náležité odůvodnění rozhodnutí (srov. např. nálezy sp. zn. II. ÚS 2988/19, II. ÚS 65/20, IV. ÚS 3542/20 či. I. ÚS 809/19).

39. Odůvodnění Městského soudu v Praze ve vztahu ke stanovení výše nemajetkové újmy v penězích trpí vnitřní nekonzistentností, neboť odvolací soud hodnotí skutkové okolnosti na straně žalované jako přitěžující a současně jako polehčující. Na jedné straně totiž odvolací soud kriticky konstatuje, že žalovaná, poté, co ji stěžovatel upozornil na nepravdivost předmětných informací, sice jeho stanovisko v řádu dní zveřejnila, avšak dále je zpřístupňovala, a článek s doplňujícími informacemi označila titulkem „*Oldřich Kaiser a jeho sestra Eva: Válka o rodokmen*“, který vyvolával zavádějící dojem, že jde o spor mezi sourozenci o rodokmen (str. 2 a 7 rozsudku). Na straně druhé však při určení výše nemajetkové újmy v penězích odvolací soud považuje tuto formu zveřejnění a odstraňování napadených informací za projev „jisté sebereflexe“ žalované (str. 9 rozsudku).

40. Z hlediska požadavků na řádné odůvodnění neobstojí také argument odvolacího soudu, že vyšší finanční zadostiučinění není v daném případě důvodné, neboť bylo „*objektivně namístě pochybovat o věrohodnosti napadených informací*“ (str. 9 rozsudku). Tento argument odvolacího soudu vzbuzuje otázku, co je v tomto smyslu chápáno pod pojmem „objektivně“ a „namístě“, resp. jakým způsobem lze stanovit kritéria, kdy se určitá informace stává natolik objektivně nepravdivou, že je tím limitována přiměřená výše finančního zadostiučinění. Nadto na jiném místě odvolací soud uvádí, že stěžovatel se ve svém okolí setkal s negativní reakcí na informace, které ve vztahu k němu žalovaná zveřejnila s tím, že „*kolegové i známí si informaci zčásti ověřovali, ale částečně k ní přistupovali i jako k pravdivé*“ (str. 7 rozsudku).

41. S námitkami stěžovatele ve vztahu k jeho nároku na peněžité zadostiučinění se pak odvolací soud vypořádal lakonickým konstatováním, že „*nejsou relevantní, resp. neodůvodňují poskytnutí zadostiučinění ve vyšší než přiznané částce*“ (str. 9 rozsudku). Z hlediska kritérií pro posuzování výše nemajetkové újmy v penězích jakož i požadavků na řádné odůvodnění nemůže ani obstát tvrzení odvolacího soudu, že „*Okolnost, že žalovaná informace zveřejnila při své vysoce výdělečné podnikatelské činnosti, odvolací soud zohlednil při volbě způsobu zadostiučinění, tj. při závěru, že zde nepostačuje omluva*“ (str. 9 rozsudku). Toto platí zvláště za situace, kdy odvolací soud stanovil částku finančního zadostiučinění za zásah do osobnostních práv stěžovatele pouze ve výši 100 000 Kč, aniž by konkrétně odůvodnil, proč právě tuto konkrétní částku považuje za přiměřenou.

42. Odvolací soud však především ve svém odůvodnění zcela pominul shora předestřená kritéria a maximy vyčtené judikaturou Ústavního soudu, které je nezbytné

zohledňovat při posuzování formy a přiměřenosti výše náhrady nemajetkové újmy v penězích. Závěr odvolacího soudu o nedůvodnosti nároku stěžovatele na vyšší finanční zadostiučinění tak nelze akceptovat jak z hlediska požadavků kladených na odůvodnění rozhodnutí soudů, tak z hlediska ústavně konformního hodnocení konkrétních okolností daného případu ve vztahu k poskytnutí ochrany proti zásahu žalované do osobnostních práv stěžovatele.

43. Tento závěr se týká také rozhodnutí odvolacího soudu o náhradě nákladů řízení. V tomto ohledu je důvodná námitka stěžovatele, že mu nelze přičítat k tíži, že svou újmu ohodnotil částkou 5 000 000 Kč. Ústavní soud k tomu připomíná, že výše shrnuté závěry vyjádřené v nálezu sp. zn. I. ÚS 1586/09 se vztahovaly k nároku na náhradu nemajetkové újmy za zásah do osobnostních práv ve stejné výši jako v nyní posuzované věci. V uvedeném nálezu Ústavní soud současně poukázal na to, že nelze opomenout skutečnost, že *„poškozené osoby - žalobci jsou stále vystaveni nejistotě o "správné" výši žalobou uplatněné částky, když ani znalost zákonných předpokladů a judikatorních závěrů zatím neodpovídá na otázku adekvátní výše žalovaného nároku, resp. na typ schématu, dle kterého bude postupováno.“* (nález sp. zn. I. ÚS 1586/09, bod 46). Judikatura obecných soudů se v dané oblasti stále do značné míry liší a ani odborná literatura k této otázce neposkytuje přesnější vodítka. Za této situace je třeba znovu zvážit, jak rozhodnout o nákladech řízení ústavně konformně.

44. Nejvyšší soud pak založil odůvodnění svého rozhodnutí ve vztahu k přiměřenosti výše náhrady nemajetkové újmy v daném případě především na zdůraznění primárního významu kompenzačně-satisfakční funkce peněžité náhrady nemajetkové újmy za neoprávněný zásah do osobnostních práv informačním médiem. Zaujal tak názor odlišný od výše nastíněných závěrů Ústavního soudu a učinil tak způsobem, který nezohledňuje konkrétní okolnosti posuzovaného případu. Převážná část odůvodnění rozhodnutí dovolacího soudu je v této části založena na obecně formulovaném argumentu, že preventivně-sankční funkce se uplatní pouze v rámci primární funkce a sama o sobě není důvodem pro stanovení podstatně vyšší náhrady v případech zásahů do osobnostních práv ze strany informačních médií než v případech zmírnění jiných zásahů do osobnostních práv (způsobených například úmrtím či těžkým zdravotním poškozením blízké osoby). Dovolací soud však tento svůj závěr neaplikuje na konkrétní okolnosti daného případu. V opačném případě by totiž shledal, že ze závěru Ústavního soudu, že peněžité zadostiučinění nemá plnit pouze funkci satisfakční (kompenzační či reparační), ale rovněž funkci sankční, nevyplývá, že by tato funkce měla bez dalšího odůvodňovat stanovení vyšší finanční náhrady v případech zásahů do osobnostních práv nepravdivými informacemi. Zohlednění role preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy v penězích je v těchto případech jedním z komplexu kritérií, které by obecné soudy měly brát v úvahu při určení konkrétního způsobu a stanovení výše přiměřeného zadostiučinění. Mezi tato kritéria, jak je výše vymezeno, patří míra závažnosti a intenzity neoprávněného zásahu do osobnostních práv, míra zavinění původce zásahu a další specifické okolnosti neoprávněného zásahu, právní i skutkové povahy a to ve vztahu k oběma stranám.

45. Pokud jde o míru závažnosti a intenzity neoprávněného zásahu do osobnostních práv stěžovatele, dovolací soud se s tímto kritériem vypořádává pouze konstatováním, že nepravdivou informaci o vzdáleném příbuzenství stěžovatele s komunistickým prezidentem samu o sobě nepokládá *„za způsobitou pošpinit žalobcovu dobrou pověst, jež je výslednicí celého jeho dosavadního života a je veřejnosti dobře známa tak závažným*

způsobem, aby odůvodňovala přiznání výrazného finančního zadostiučinění“ (str. 11 rozsudku). Závažnější narušení soukromí stěžovatele a pověsti spatřuje dovolací soud v šíření nepravdivých informací o jeho otci, přičemž v tomto ohledu považuje výši peněžité náhrady stanovené odvolacím soudem za odpovídající. Otázkou motivu či zavinění na straně žalované se dovolací soud nezabývá vůbec.

46. Dovolací soud věnuje podrobnější pozornost v podstatě pouze možnému disproportčnímu dopadu náhrad za zásahy do osobnostních práv a to jednak jako důsledku zohlednění majetkových poměrů původce zásahu, kdy podle jeho názoru neexistuje „žádný rozumný důvod pro to, aby se osobě poškozené "chudým" škůdcem dostalo násobně nižší náhrady za obdobný zásah do téhož osobnostního práva než "šťastnějšímu" poškozenému, jehož osobnost byla zasažena majetným původcem zásahu“ (str. 9 rozsudku).

47. Ústavní soud k tomuto výkladu dovolacího soudu uvádí, že podstata zásady tzv. odrazujícího účinku (*chilling effect*) spočívá v tom, aby výše přiznaného peněžitého zadostiučinění nebyla pro původce neoprávněného zásahu likvidační. Smyslem této zásady je právě nepřijatelným disproporcím zabránit. Výjimka z této zásady se pak týká – jak je výše v bodě 33 uvedeno – právě těch subjektů, jejichž podnikání je postaveno či doprovázeno závažnými zásahy do základních práv a které účel své existence, činnost a marketingovou strategii zakládají převážně na publikaci difamačních a na cti utrhačných „informacích“ o osobách veřejně činných, osobách známých či společensky významných, kdy účelem takového chování osoby je toliko sledování jejího majetkového prospěchu a zvýšení publicity použitého média. Okolnosti této výjimky jsou přitom plně aplikovatelné na případ žalované. Ústavní soud již v této souvislosti také judikoval, že z tohoto pohledu „lze námitku stěžovatele týkající se zcela neadekvátního poměru výše částek vydavatelů bulvárních časopisů vynakládaných na reklamu a jím požadované, resp. posléze přiznané výše náhrady nemajetkové újmy hodnotit jako odůvodněnou a racionální.“ (nález sp. zn. I. ÚS 1586/09, bod 44). Tento závěr, který jak dovolací tak odvolací soud zcela pominul, je přílehlavý také na nyní posuzovanou věc. Ústavní soud k tomu dodává, že argumentace ve vztahu k majetkovým poměrům původce zásahu z hlediska nerovného zacházení tak, jak ji formuloval dovolací soud, by ve svém důsledku neumožnila žádný konkrétní závěr ve vztahu k výši nemajetkové újmy v penězích za zásah do osobnostních práv ze strany informačních médií vyjma toho, že může být pouze minimální, resp. taková, aby jeho náhrada byla v možnostech každého subjektu.

48. Ústavní soud se nemůže ztotožnit ani s argumentem dovolacího soudu týkajícím se (dis)proporčnosti náhrad v tom smyslu, že pokud se soudní praxe ustálila na určitých částkách náhrad za zásahy do osobnostních práv způsobených například úmrtím či těžkým zdravotním postižením blízké osoby, pak by vysoké („milionové“) částky za zásah do osobnostních práv nepravdivými dehonestujícími informacemi s nimi byly v křiklavém rozporu, a neospravedlnitelné. Takto paušálně formulovaný závěr by vedl k mechanickému či čistě aritmetickému srovnávání účinků těchto zásahů bez ohledu na konkrétní okolnosti případů, resp. k závěru, že výše náhrad za zásahy do osobnostních práv nepravdivými informacemi má být automaticky nižší než u jiných zásahů do osobnostních práv. Smysl hlediska proporčnosti výše náhrad nemajetkové újmy v penězích a jejich porovnání v jiných srovnatelných případech představuje dosažení spravedlivého vyčíslení relativní náhrady (srov. nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2844/14, bod 56). Ačkoli je ztráta blízké osoby či její zdravotní postižení nepochybně velmi závažným zásahem do osobní integrity, vždy je třeba posuzovat každý

jednotlivý případ individuálně tak, aby výše náhrady byla spravedlivě posouzena a stanovena.

49. Právě na tuto svou povinnost obecné soudy rezignovaly. Namísto toho, aby ve svých rozhodnutích zohlednily výše předestřená kritéria a maximy, rozhodnutí o přiměřenosti výše nemajetkové újmy v penězích založily především na závěru o nepřiměřenosti výše nároku stěžovatele. Jak Ústavní soud výše konstatoval, tato skutečnost však nemůže být přičítána k tíži stěžovatele, neboť ani zákonné předpoklady ani judikatorní praxe neposkytuje přesná vodítka pro adekvátní výši žalovaného nároku v případě zásahu způsobeného zveřejněním nepravdivých a difamačních informací.

50. Soudy při stanovení výše relativní náhrady zároveň nedostatečně zohlednily relevantní okolnosti ve vztahu k žalované a k míře zavinění za zásah, jakými je skutečnost, že žalovaná předmětnou informaci nijak neověřovala, její zveřejnění a šíření bylo bezohledně motivováno pouze s úmyslem zvýšit publicitu a získat tak majetkový prospěch bez respektu k důstojnosti stěžovatele. Po ohrazení se stěžovatele vůči obsahu předmětných informací žalovaná dále úmyslně informace šířila a popření pravdivosti informací ze strany stěžovatele využila ke své další publicitě způsobem zesměšňujícím stěžovatele a jeho sestru. Obecné soudy adekvátně neposoudily ani majetkové postavení žalované a povahu její činnosti, založené převážně na publikaci difamačních informací o známých osobách za účelem sledování jejího majetkového prospěchu. Vzhledem k těmto skutečnostem považuje Ústavní soud částku relativní náhrady ve výši 100 000 Kč za problematickou a neadekvátní okolnostem konkrétního případu. Ústavní soud považuje za nezbytné, aby soudy znovu posoudily výši částky za nemajetkovou újmu a svá rozhodnutí řádně odůvodnily. Soudy stanovená částka v daném případě totiž neplní nejenom preventivní, ale ani satisfakční funkci náhrady nemajetkové újmy v penězích. Výsledné nezohlednění preventivně-sankční funkce relativní náhrady v dané věci – z hlediska výše uvedených maxim – přináší také nepřijatelné poselství, že jednání vedlejšího účastníka nevybočuje ze standardů právních a společenských vztahů a jako takové je lze tolerovat a bez citelného postihu v něm dále pokračovat.

VII. Závěr

51. S ohledem na výše uvedené Ústavní soud dospěl k závěru, že obecné soudy postupem nerespektujícím kritéria, která je nezbytné brát v úvahu při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění, a nedostatečným odůvodněním svého postupu porušily ústavně zaručená práva stěžovatele podle čl. 10 odst. 1 a odst. 2 a čl. 36 odst. 1 Listiny

52. Proto Ústavní soud ústavní stížnost podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu ústavní stížnosti vyhověl a napadená rozhodnutí podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu zrušil.

Poučení: Proti nálezu Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 2. listopadu 2021

JUDr. Tomáš Lichovník
předseda senátu